رنجور کاشمیری

پیامِ عجم

پیامِ عجم

چھاپنُک وَری ۱۹۷۰ء

گوڈنیُک لٹہٕ ۱۰۰۰

موٚل ژٕنہ روپیہ

چھاپہ خانہٕ

چھاپن وٲلی نشاط پریس

مقبول اینڈ برادرس کیگام کشمیر

سارِی حق چھہ محفوظ

لینن صدی

گونج لینن صدی

١٨٧٠ء

١٩٧٠ء

ہندستان

عظيم لطيف سنڌءِ هٿن مير نرايه ڍيهڪر

تاوه

...يڪ جشن ٢٢ اپريل ١٩٧١ع سارئي سي
ڏڏ...هس شمر شاندار عقيدته ...
مناونه آوُ

فہرس

		صفحہ گرینڈ
۱ـ	سرنامہ	۱۱
۲ـ	لینن ـــ اکھ عظیم انسان	۱۳
۳ـ	لینن ـ اکھ عظیم عالم	۱۴
۴ـ	لینن ـــ اکھ عظیم وَنہٕ ہاوُکھ	۱۵
۵ـ	ویت نامچہ آزادی ہنٛد محاذ	۱۶
۶ـ	شُشر تہٕ سوتنھ	۱۷
۷ـ	دوٚن سماجن ہنٛز دَب	۱۸
۸ـ	ژٕہیہ پٔتہٕ ژٔن	۱۹
۹ـ	یلغار	۲۰
۱۰ـ	جمیلہ بوٗ پاشا الجیریا	۲۱
۱۱ـ	قومی حکمران	۲۲
۱۲ـ	اصل تہٕ نقل	۲۳
۱۳ـ	ٲدہ عالم ٲدہ آدم	۲۴
۱۴ـ	میون سرمایہ	۲۵

١٥۔ بالہٕ اپارٕ	٢٦
١٦۔ ماچھ ہُنٛد راج	٢٧
١٧۔ ماپچھ گن	٢٨
١٨۔ سمنٛدر	٢٩
١٩۔ شہیٖد لُمُمبا	٣٠
٢٠۔ الجیریا تہٕ سُپُدر آزاد	٣١
٢١۔ سرمایہ دار سیاست	٣٢
٢٢۔ لُکہٕ جمہوٗریت	٣٣
٢٣۔ پارٹی جمہوٗریت	٣٤
٢٤۔ اشتراکیت	٣٥
٢٥۔ کارل مارکس	٣٦
٢٦۔ جنگ	٣٧
٢٧۔ ویت کانگ مجاہدن سلام	٣٨
٢٨۔ میوٚن ہوٚن	٣٩
٢٩۔ موٚزوٗر	٤٠
٣٠۔ کتاب	٤١
٣١۔ موٚرخ	٤٢

۳۲-	بادِ نہ نادر	۴۳
۳۳-	اکتوبر سوشلسٹ انقلاب	۴۴
۳۴	وہ زُل پہ لوٗ	۴۵
۳۵	زنارِ گی رُوزِن سلامت	۴۶
۳۶-	سفر تہ اِضطراب	۴۷
۳۷-	منزل تہ کاروان	۴۸
۳۸-	ڈاکٹر اُو ھیپکاری	۴۹
۳۹-	تاج محل	۵۰
۴۰-	نارہ کن تہ چھ اِنتظار	۵۱
۴۱-	عشقُک امتحان	۵۲
۴۲	اکھ داستان	۵۳
۴۳-	ڈاکٹر زینُ العابدین احمد	۵۴
۵۴-	دلشاد- اکھ جانہ مرک شاعر	۵۵
۴۵	شال تہ کوہ کرہ	۵۶
۴۶-	وادِیٔ سینا	۵۷
۴۷	محنت	۵۸
۴۸	لوری کگارِن	۵۹

۴۹۔ محبتُک میٖہراج ۶۰
۵۰۔ پیٚنُ گام ۶۱
۵۱۔ بیٚنُ آسی تہٕ پلیٚنٛز نزای ۶۲
۵۲۔ وِرادِن تہٕ سخنتیار ۶۳
۵۳۔ کأشیرستان ۶۴
۵۴۔ موٗنڈس ۶۵
۵۰ ثقافت تہٕ رِوٲژ ۶۶
۵۶۔ گیری ناوُ ۶۷
۵۔ تلہٕ وآنی داند ۶۸
۵۸ عقل تہٕ چھ اکھ عذاب ۶۹
۵۹ وہمہٕ تہٕ حقیقت ۷۰
۶۰ شاعری منز جدیدیت ۷۱
۶۱ ڈاکٹر ہوچی من ۷۲
۶۲۔ گانگل ۷۳
۶۳ سلام۔ اشارہٕ بندِس بجرس ۷۴
۶۴ میرزا غالِب

۶۵۔	دۄہ ژُل شام	۷۶
۶۶۔	کینژ قطعہ	۷۷
۶۷۔	زرہ تار رکھ	۷۸
۶۸۔	بلہ چھہ ہُشر آسیمتٕ	۷۹
۶۹۔	رِسایہٕ سُندہ ازلی دِین	۸۰
۷۰۔	بغاوت	۸۱
۷۱۔	ہارہ تھد ولس منٛز	۸۲
۷۲۔	کُس وَنہٕ واوس چھیچھ	۸۴
۷۳۔	سامراجہ ژُل تیمبر	۸۶
۷۴۔	بیٚٹھہ سفرس منٛز	۸۸
۷۵۔	فہرستِ تخلیقات	۹۲

بېن د سترګو ظريه کښتي مشرق په مغرب

څه سترګي ماهس الهام عجب

ازمن سترګو ېهادرس لوو دين ابراهيم

څه عرب لوو پيهوي پيا غام عجب

سرنامہ

"پیام عجم" ناوٕچ یہ کتاب چھ ملیٚنہٕ ناوٕچ یمہٕ کتابہٕ ہنٛز گوڈنیُک باگہ مبون خیال اوس زِ کتاب تیار گژھتس پیٚتی چھاپن یہ بکیہ وٹھ یہ کتاب۔ اما پوٚز فرست تہ آسنہٕ تہٕ مالی دشواریہٕ کنی ہیچ نہٕ سو کتھ بالی یتھ تہٕ میہ کر حاصل کتابہٕ ہنٛز یہ گوڈنیُک باگہ۔ عظیم لیٚنن ہنٛدِس ہتہِ مس زاہ دوہس پیٹھ جلدی سات تیار کرِتھ ملیٚنہٕ عقیدتُک پیش کش

دینیانتھ نادمن لیکھن چھ حق تہ پوٚزنہٕ زِ تُرکہِ چھ اکھ ور شاعر تہ شاید چھ تسند یوٚہوی وصف تسندِ سیاسی استقلالک بوڈ ناعین۔ یہ چھ پزر زِ کٔشیرِ ہنٛدِ کٔنڈی دار ترقی پسند سیاسی آدلیچہ چکرا و تہ تہ ہنٛز کاریچھ وچھتھ یتیہِ کم کم شاعوار ژٕلی نہ کینیا بہدورگا تہ ما آسریاہ تہ تیرکرِ یمتی سیتی ناوہ میدگرِ صتھ ژولمت یا اوہ گو ژیٚن مگر محض شاعر آسنہٕ کنی بیو گژھتھ بالگلتھ تہ یلہِ کہ شاعر آسنہٕ کنی رودس نہٕ تہ بے نیازی سیتی اتھ سیاسی میدانس منٛز نہٕ واتھ تہٕ کام کران تہ پوٚتس اکھ کٔشیرِ ہنٛز کمیونسٹ پارٹی آلچہ زالکی پاچھ میے ناکی تہٕ ہنہ رودم ہوکن کلہ قبر تارتہ نہ بوکن تہ دارہ تارہ گوس شاعری لیتہِ دوران تہ سیاستس منٛز اد چھیتہ لوٚدم ہیٚ ونہِ تے تراوِ ہے میہ سیاست

۱۹۵۳ پتہٕ یلہٕ پہ سیاسی لہرٕ آیہٕ رودُس نہ تمہٕ پتہٕ تہٕ آس شاعری مِیہٕ تعطیلہٕ لاگان۔ مگر فرصت نہ آسنس مَنز ردیف قافیہ چھ بٲتہ شہ تہٕ نظمن منز طوالت اَمِس میہٕ تہٕ شاعری نیٚتھ بیتھ مباوان تہٕ آخرس وُلِ میانہٕ شاعری ہٮ۪ن تہٕ وچھتن عنوان صرف مثنوی ہٕنزہ صنف بیٚنہٕ منٛزٕ جامہ تہٕ پہ رودُس شاعری ہندس دُرٕ یمن منز بیتھ دِلس الیق مثنوی منز نظمہٕ لیکھتہٕ ورزہٕ تہٕ اوسُس پہٕ نظمہ ہندہ زیچھر لشہٕ یکُن ژھال تہٕ تمے کُتھ میہٕ پریتھ کانہہ عنوان مثنوی ہٕندین صرف پاترٕن شارن منز آدُر کرتھ اَکی معجس نام محدود میچ شکل تہ بیتھ کتابہٕ وارہٕ پاٹھی وُچھو تہٕ مثنوی ہنزہ اَتھو مَنز چھ میانہٕ زماری کھوتہٕ پاٹھی تہٕ وُنہٕ ناولن تخلیق گول گردش تہٕ لیکھتہٕ لوان یکندٕن ہنز فرست تہٕ آسنس منز تہٕ اگر یہٕ شاعر ہیوکُس رُوزِتھ نہ صرف مثنوی ہندہ برکتہٕ لوہ سیہ مثنوی مُشرآوتھ سانیو لولو شاعرو جدید تیچہ لوہ مستقل صورت ہند پلیس منز بیتھ دوستی تیتھی لوہ تل گرِ ی۔ یم صرف ابہاس تہٕ تمس منز انسان تراوان۔ اَمہٕ کھوتہٕ اگر یم فردوسی، سعدی نہ مولانا رومی ہنزن مثنوین ہندِس رازِ روم کرتھ پاپہٕ ناوِ ہیکن یُس شاہنامس، بوستانہٕ "نہ مثنوی معنوی ہیُش کتابن تہٕ یم کتابن ہندین خالقن کُل منز جاودانی شوہرتھ بخشا و تہٕ سٹھا

عالی کدل: - ۲۰ جنوری ۱۹۷۰

(رگھو ناتھ کاشمیری)

لینن — اکھ عظیم انسان

عجب خوش باش، خوش اطوار، خوش خوی
خوش اندام، خوش نوا، خوش خلق خوشروی
ملک سیرت فلک عظمت میان قد
حسین فطرت ہہ آدم زادہ ارشد
خلوص، ایمان، درد، ایثار، محبت
ہمگس ازلے ہیومنٹ اوس عادت
شروس منز سثر، بڈس اندر نہ تنبھ لوڈ
چھ پاسال عالمس لو تا سر از لوڈ
عظیم افضل تہ اکھ بہبود سادہ انسان
لینن اعظم عظیم الشان انسان

لینن — اَکھ عظیم عالِم

عقیدت پیش خراج عالم چھُ سوزان
فکرِ تس آس دامنگیر روزان
شُرِ علی مُلک عقلہ ہُند تقسیم سالم
مُفکِّر اوس عالمگیر عالم
قلم ہُمی سُند کلام ہُمی سُند علم اٲسی
عقل، ذہانت، زبان ہُمی سُنز علم اوس
تھزِ نظران بجر ہُمی فلسفس دیُت
علم تخلیق گوٚڑ ہُمی عالمس کیُت
سیاست دان تہٕ سائنس دان مُمتاز
عظیم لینن عظیم عالِم نظریاز

لینن ـ اکھ عظیم وتہٕ ہاوُکھ

سُہ یُس لۄَہ انقلابُک کاروانٕ ہیتھ
پکان گوڈٕ دراو بکایچ علمَ ہیتھ
نظر ہاوِ لآگٕ یمہٕ پیرایَن خیالَن
عمل توٚ ہاوِ یمۍ وۆتھتہٕ سوالَن
طرز ہاو لوو یمۍ سوزس ترانس
منزِل یمۍ ہیوٚژ آخر کاروانس
تُس لوٚڑِس گوڈٕ ڈِ سلامہٕ یمۍ کوٗر
ڈیکس تآریخہٕ کِس تآریخ نوٚو جوٗر
سُہ رہبر رہبرَن تدبیر یمۍ ہاوو
طرح نوٚو ترو یمۍ تقدیر بدلوو

ویتنامے آزادی ہند محاذ

ہلنگن زن میئر لُدیٹھ جنگبارہ آہتو
جنوُبی ویتنامس منتر جیھ ژا ہتو
یلنی کنبز ببلھبھی سہلایس ٹُٹھہ چیو شھ
مگر جیکہ فوج اِنصافکی لیدان کھوشھ

یوان منبتھ جُھکہ دوزُل داوا طُفانا
موزورن گریستن ھتار کاروانا

وُڈان سامراجس پام تھاوُن
مُجاہد انقلابکو نام کتھاوُن
مُبارک واتہ جلدی ویتنامس
فتح آخر عطا تیتہ کِس عوامس

فروری ۱۹۶۵ء

شُشرٕ تہٕ سوٚنٛتھ

ژھٕٹھ نٕیرِکھ شُشرِ بیہِ آو فیرِکھ
ژھُون سوٚنٛتس پیٚنہٕ کِتھ زال ییرِکھ
گگر سوٚنٛتن تہٕ کٔھوٚی ساماںٕ شیٖرِکھ
ژھُنہٕ چمن گُلشن داماںٕ گیرِکھ

ژھُ شیشرس وٕنُمت زن جان برلب
لٔسے کوٚچن تہٕ بازارن تٕچھُن رب
خبر وُنہٕ لاگہٕ سوٚنٛتس سیٚتی ماذب
برن ٹھس ٹھس گژھان دارن چھُ دبدب

گلوٚ ہو بُلبُلو بیدار گژھو
موٚزرو گرو تیبو ہُشیار گژھو

دوٚن سماجن ہٕنٛز دَب

ایٖآری پرٛیانٛس، بُجر زِن لوسہٕ وُن دوٚہ
بیاکھ آری یاوُن صُبح مُتی دِوان زوٚہ

ایٖآری، برہم، بیم، دہشت، خوف، وحشت
حسد، دوٚنگی نیار، وٚدی، نفرت، عداوت
بیاکھ آری، پٔرمای، محبت، لول، ملہ زار
گُنٛہر، یکسان، ہیشر، سمہ زار، لوکہ چار

نظامہ نوٚو یہ سون عالم بنیوٗمُت
یہ عالم چیوٗن سور لوٗمُت یا ژٕلیوٗمُت

مُرن چیٚ ایٖلِس چھُ اکھ پریاکِس نِظامس
چھ وووٗ آنو اری نوٚس سالِس نِظامس

جنوری ۱۹۵۸ء

ژٕ بے پٕنہ وَن

چھُ کھوٗرن مٔنز وناںٛک وُنہٕ شین گلنے
چھِ وُنہٕ لوٕلکو تہٕ طمعکی باغ فولنے
دِلن ژُنہٕ داغ گُل لالَن چھ ژلنے
بُمبر زوٗلہ آرٕہ کٔژہ یو میوٗر رَلنے
بُلبُلن چھیم دِلَن ہنٕدی دآدٕ بلنے
تہٕ دوگٕ نیارٕ گٕ چھ جانن داغ چھلنے
ہیہ چھُم سازس سرودُک سوز سلنے
ڈُکس چھُم رحمتُک لوٗو لوٗر ملنے
مگر لوٗرس چھُ یچھ تَل ژُوٗرس زاگان
وُتھرو کھوٚو ڈکوٕنہ چھپہٕ بہدوٗر لاگان

یلغار

گژھس کیتھ لوٗنگ ہتھ فرہاد بیہِ آو
غضبناک بُتھ فرتھ کرٕ کھتہِ زان دراو
اُچھن منٛز چھُس چیٛوٗنگُن خوٗن نایان
گرٕ منز اٰث بادِ رسہا زَن نارٕ ژایان
دیان وۄنی چھُم زمانُک روح قرآن اَز
تہٕ خسرو چھُم سُلچھس منٛز وُزان اَز
کاراچھُم بیہِ کرُن اِرٕ پارٕ سمارٕ
کرُن اتھٕ سوٚم سوٗتُر دُنیا ہموار
گرٕ زتہٕ ساقیا پیمانہٕ بلراو
عمل اثنا ہتیٛ پیمانہٕ بلراو

مئی ۱۹۵۵ء

جمیلہ بُوپاشا — اَکھ الجیریُک کوٗر

شہیدا مہ زنکہ ژۄہ زچارُک قسم کھین
غیوٗر امہ عازنکہ نارُک قسم کھین

ژۄ ہُکھ چٕلہِ وآلۍ بلہ بہٕ ہُند ساری
گرھُکھ عآران وُچھتھ بٕڑھ جانثآری

خبر سٕتہٕ ما تہٕ ڈیٖلۍ دِیہ رای پاس
سُہ ما لگہ نار اوٚپہٕ بیتھ شوٗرہ خانس
ہلیچھن وطنس تہٕ قومس پیٹھ مُران ہم
محبت زِنٛدہ گیہ زان کرِن یم

وُچھون الجیریا آزاد سیدان
جمیلہ روزِہ وِیہِ روزِہ یاو سیدان

فروری ۱۹۵۸ء

قومي حڪمران

دغا بازَ، دوکهه بازَ، اکهه جالسازا
فريب بازَ، فتنه باز لوڙ حيله سازا
اڏين چليهه کهنجهه پاڙين شيرن کهنجهه گنگ
ڌهلس لاڳنهه کهوُن هستين ڪرکهه ڏنگ
ڪرکهه سازش ٻلنبو قومک حُڪمران
لُڏکهه ورگس ڪمين بدذات انسان
ڪمَن مردن کهوُکهه دِکهه مُشک ڪافور
بچوو پتهه ڪُن مرد اکهه بيده رنجور
پنچهه پاسان ڪاشترن از شير حاڪم
دوها اوس آسي والنظير حاڪم

اپريل ۱۹۵۸ء

اصٕل تہٕ نقٕل

زمانُک رۄخ چھ پالَن کُن فِرِن یِم
یُدکھ زانِت نقٕل اصلس کرُن یِم
خریدآری ہیٚتِدس نفسس موافق
نقٕل سپدان چھُ بلہٕ اصلس مطابِق
نظرٕ ختیٚجی دُگاشس ہُنر چھ رٲوان
نشکل نقٕلیچ چھَ اصلَس نٔش ہٹاوان
پُنرِس اصلس لگِتھ وٕٹھ کم گژھان کھاد
لگان اَتھ اپزِسی نقلس چلے جاو

نقٕل سپدتھ چھُ اصلُک شان راوان
چھُ اصلس نقٕل آخر گاہ راوان

اگست ۱۹۶۲ء

ژٕہ عالم ژٕہ آدم

بیمٲری کنہ غم ستم ، افلاس غربت
زُہر پَنہ بلہٕ چھہٕ ، فاقہٕ زُہر محنت تہٕ مشقت
چھُہ زَن دوٕنی لوسِتھ آمُت یہ عالم
بیوٗمُت ہارِتھ کھکنتھ بێتہٕ ابنِ آدم
ہُر دُنیا بتھ ڈیکس ڈیکہٕ چھہٕ رحمت
عطا بیتہٕ آدمس سِدرے یہ عظمت
سۄ عظمت ہیتھ سُہ آدم دِلبوٗ قامت
پگاہ واتُن چھُلیس دوٕنی زۄنہ نامت

چھُہ پتہٕ دُنیا چھُہ پتہ دُنیا ژٕہ عالم
چھُہ بنہٕ آدم چھوٗ ہنتہٕ آدم ژٕہ آدم

مارچ ١٩٦٢ء

میوٗن سرمایہ

عظیم سرمایہ چھُم سرمایہ وارا
غریب کیتھہ چھُس نہ چھُس سرمایہ دارا

وٗچھس اندر کران دُیہ رای چھُم دِل
جِگر پیٚنتھیٚ دِوان قلمس مہٕ چھُم بِل

قلم لوُکٕ مہٕ چھُم وُچھِس اکھس ہنٕز
کتاب دردِچ پرٕنٕچ کھوٚرِس اکھس ہنٕز

قلم گوُو گنٕز خزانٕ علمہٕ کین ہشنٕز
کتاب زٕہیر چھِ سپدان زٕہیرن ہنٕز

یہ میوٗن سرمایہ ییٚ لیس میانی دولت
بہ ہمنہ چھُس پتہ پہ فوٗک امانت

ستمبر ۱۹۶۲ء

بالہٕ اَپارٕ

ہُپاری پاہیرہ ییٚنہٕ کنہٕ نُوٚو جہانا
ینیوٗمُت نُوٚو زمینا نُوٚو زمانا
اَپاری آمہٕ بالہٕ ییٚنہٕ کنہٕ ژھالہٕ ماران
چُھ سوٗنتُک واو صُبحُک چاو کھاران
چُھ نُوٚو باوُن تہٕ نوٗ مُشتی برابر
وَتن عنبر چھکان ییٚتہٕ مُشکہٕ اذفر
ہشر سمہٕ ژارہٕ کُنہٕ پوٚزٕ لول محبت
براں یژھہ آدمس رحمت تہٕ عظمت
کمالس ووت ییٚتہٕ اولادِ آدم
بجر لوٚب عقلہٕ ہُمہٕ تنہٕ لوو عالم

اکتوبر ۱۹۶۲ء

ماجہِ ہُند راج

سُہ دوٗہ ٹیلہ اسہِ کُنۍ ٲس کتھ کُنۍ وکھ
دِلَن منٛز پایہٕ ژٲۍ اوس سرہیہٕ تہٕ محبتھ
غریبۍ ٲس، لیکن اوس سمہٕ ژار
نہٕ ٲس ہرنیاۍ آیُت اوس سمسار
کُنۍ گھرِ اوس، کُنۍ ٲس لیٚجِ کُنۍ وان
ژِمنتھ ٲسۍ کاپچھِن یتھ ڈاف تراوان
نہٕ اوس کانٛہہ کٲلسہٕ آدبرٕ بنِدٕ محتاج
گھرس بیٚٹھ اوس اَکسی ماجہِ ہُند راج

چھُنا بہتر یِیہٕ سٲری تھوٚو لاج
دِیوا سہ ییہِ پتُن سۍ ماجہِ ہُند راج

ماپچھ گن

گمتس مشرفہ، فرن کم خانہ کرہی کرہی
ہمن خانتن خزانتن ماپچھ برہی برہی
چھ پینہ ہمہ ساسہ یدہ ماپچھ تلہ بیزان
انان اچہ ولوہ اچہ ہمہ آلی شیران
گنیرہ ایمان ہمن ہندہ دین محبت
بلنومت زک ہمن قانون عادت
کنی خصلت کنی حرکت، کنی رنگ
چھ کلنی عادتس تل بہہ کرہتہ سنگ
سنگس بلیہہ پینہ چپا کھ ملی کہ تی عادل
برہماش پزرس تہ انصافس چپہ تہ دل

سَمَنٛدَر

کٕڈِتھ وَتھ چھُیہِ کوٗلہٕ وۄژھ سٟتۍ نالَن
سَمِتھ دٔرۍ یاوٕ بٔلِتھ دِتھ چاک بالَن

پِکان پُرٕ شور دٔرۍ یاوٕ شولہِ مارَن
ژلان لاران پکُن مشرِل چھ ژھارَن

ہُیارۍ جیحوٗن، قلزمُ، والگا، ڈآن
یپارۍ کِنہٕ سِندھ، گنگا، نیٖل شولان

ژٔسِتھ یکِجا سمِتھ مِلہٕ ژار پرٕ یآ وِتھ
صُمدر سپدے یہ یہٕ دوٗگ نیارٕ ترٲوتھ

کُنُی صُدرا چھُ وۄفی اکھ وحدتس تاو
کٔرِتھ یِنہٕ ساسہٕ یٔڑۍ دٔرۍ یاوٕ ٹھہراو

اکتوبر ۱۹۶۲ء

شہید لممبا

کراں اَز دُنیہک الصاف موٗنم
براں النسائیت ینہٕ بلیہٕ چھُ از غم
جوانا کانگوہُک مشرٕ مارٕ لُوٗکھ
ینہٕ یک رکھٕ زاینہٕ ہیٚو ہارٕ لُوٗکھ
بہٕ اوس افریقہُک پاے عمبرا لوٗو
لوٗکُٹ شیٚنہٕ[۳۶] ترٕہٕ وُہُر اکھ رہبر اوٗو
یہٕ ہیوٗی موٗرکھ کٕڈیتھ مشرٕ قادٕ خانس
لممبا نٲو مشہوٗر گوٚو جہانس

وناں عالم چھُ از ہر سو لممبا
چھُ لوٗ افریقہُک ہیرو لممبا

الجيريا ٿِي سَپُد آزاد

شهيدن هِنڌءِ رَنگُ سو رچارو ڏيشٿه
جيئن عالميءَ نرکه جيار ڏيشٿه
اُڇِڪن مِنزِ اينجيهِن خمار ڏيشٿه
ٿِهو پاري اِنرِ ينشهن بيزار ڏيشٿه
ڏڳالن ٿِهو ڏِڪينِ پتهر هُشيار ترآئو ڪٺو
پهنجي تدبيرِ سانگارِي آءِ آرِهو ڪٺو
ڪَرِهن مِنز ٿورِين زَن ٿورِمو ڪه ليهو
نو آبادي نظامُ دورمو ڪه ليو

وُڇو الجيريا آزاد سيدلو و
گهرا وآراٿ گومت آباد سپيدلو و

له جنرل ڏيگال صدر فرانس ۔ الجيريا آزاد گرڇنس: ١٩٦٢

سرمایہ دار سیاست

کرہہتی سرمایہ دارن ہُنز سیاست
عوامس کرٕ ژُھری مشکہ دگ تہٕ زحمت
مکاری چالبازی چال سازی
چھہ فندبازی سراسر دوکھہ بازی

مزدورس رٕتھ چوان محنت لُٹاوان
ژُھری نشر ہنگ برہنگ کھو کھری منصوبہ باوان
درو جر بیپہ دراگ تھلاوان بیکاری
بلان اتھ مشر فقط سرمایہ داری

مگر سرمایہ دارن ہنز سیاست
نمان یامت امان یاس چھ قیامت

مارچ ۱۹۶۱ء

پارلماني جمهوريت

ڇڏ مسول هٿ حسين پاڙري ڏنا ٿا
ڀيٽڻ مٿر پاڙرين آڱڻ ڏکا ٿا
اُپڙري ٽڪرو کهڻُر ڊاڊلو پيو ڄمڙ
ٽيمپري پاسان ٽڪرُ ازلُ سوٽنڊ ڦوڙُ ٽپرُ
يه لقلي حسن شيٽس ٽيٽيو لاوان
ڇڏ شوش اضطرابس ٽشيه تقاوان

عوامي راڄ خاص ڀليڻ مهربان
اُڏين سيني شيا اُڏين سيتي دوهه گذاران
ٿهي رحمت ڇڏ آهرش پاڳه عامس
يه ٿيڏ جمهوريت اکهه دوڳه عامس

مارچ ١٩٦١

پارٹی جمہوریت

جماتھ آسہٕ یِم سیٹھہ ہمدردٕ عامچ
طرفداری کران ازلی نظامچ
پکھۍ ارکان لُکن ہندۍ یارہٕ باسن
موٗرزورن گرہ یستھن غمخار آسن
اکھس منز بیتھ یمن طاقت ریاست
رٔٹی ژارن لکن کٔرتھ پرٛتھ حکومت
تُلن وس انقلابُک انتظاس
عمل ہاوان تۅس پرٕکس نظاس

زمان جمہوٗریت اکھے پارٹیا ہنز
جماتھ ہندِس چندس اندر ژھیچ گژھتہ

اپریل ۱۹۶۱ء

اشتراکیت

سُہ عالم لُس حسین تُنڈہ بون عالم
خیالن ہاوسن ہُنار مبون عالم
سُہ بیتہ یکسان گرِہ لوس برابر
تمنّا آرزو بیرن سراسر
سُہ بیتہ لبہ آمس آزن بنُ کونر
سُہ بیتہ السّا بیت نورٌ علیٰ نور
غمَن رتہ خصت گِرہ ھیتہ خوشی پن فولن لویق
ترقی آسہ بیتہ برجستہ برجوش
نظا ما لوّ نظامِ آو میّت
مُقا ما کھوّ مقامِ آو مسّت

مئی ۱۹۶۱ء

کارل مارکس

شُہ یمیٚ تھوٚو آدمس تدبیر ہاوِتھ
شُہ یمیٚ تھوٚو انقلابٕک بیٚیر یاد دِتھ
شُہ یمیٚ ہوٚو فلسفس وتہٕ مشرپٕکی گاش
شُہ یمیٚ ظلمات ونٛرکھ راز کرِ فاش
شُہ یمیٚ دیُت تکرہ ہندس دٕ قدرس ووٚن
شُہ یمیٚ سشرٕ رَلِت سیتھ بیہ کوٚڈ پیٚر زلوٚن
شُہ یمیٚ دیُت عالمس پیغام کُنڈرک
شُہ یمیٚ زٕھن آدمس السام لوٚاک
رُکتا بالیتھ شُہ لُبس پانٛچمیری ہتھ
صدارت سام بہیر لوٚہ لا ہیرگی پشتر

ستمبر ۱۹۶۸ء

جنگ

یہ چھُنہٕ جنگ، جنگ چھُلُس انسانہٕ پأکس
اَکِس قومَس اَکِس مُلکس تہٕ خاکس

یہ چھُنہٕ جنگ، جنگ یہ چھُنہٕ دُینتھ تہٕ دھُرک
یہ چھُنہٕ جنگ جنگ یہ چھُنہٕ گُمرک تہٕ گُلمُک

یہ جنگ گوٚو جنگبازن ہُنٛز شرارت
فرنگی بازیگارن ہُنٛز عداوت

لڑاوان یِم چھِہ از قومَس تہٕ قومَس
بڑاوان دُشمنی مُلکس تہٕ مُلکس

گرٕ تھان حاصل یِمَن مقصد چھُ اَتھ منٛز
کران جنگباز لوٗنے جنگکۍ دوہے سنٛز

(ستمبر ۱۹۶۵ء)

وبت کانگی مجاہدان سلام

سلام اَتھ غٲرتس اَتھ لولہ نارس
سلام اَتھ ہمتس اَتھ کارزارس

چھُ بتھ منز جلوٕ گرٕ وطنٕک محبت
شُرِ بیٚگ ظلمس تہٕ جبرس کٔرِ بغاوت
شُرِ بیٚگ اَزی ساسٕ ہیدی بیمارٕ وآےٚ لِتھ
شُرِ بیٚگ کتھوٚ شورٕ خاک نارٕ زآلتھ
وڈان ہیلیٚر ساہراہس ہام ڈِیتھ
تہُند چمٕ جمٕ نہُند دُم وھام ڈیتھ

سلام لوٚلِچ لوٚبن لو ہیلیٚتھ سلامت
سلام لوٚزِو سلام روٚزِو سلامت

اکتوبر ۱۹۶۵ء

میون ہون

نُنگاتی ہلُونا مہ روٗ چھمُت اوس سیار
وُہن وری ین کرُ کھد دہ دہ داہ سینتی پیار
یہوی ہون دراو آخر برا میرا چوک
یہ اصلی اوس تی مے لوس یُل چوک
مُشک مکر بت ستھی گوٗو لوری لاران
ہزارن پے ہوان ہُشر قیرہ زھاران
ہسبتی پراٹی ہزارن ہول تامت
شکارلو وجُھ نہ گورہس ہول تامت
اَمِس زن گولی لا ہیتھ مارہ کاٹرھا
مہ فیرہم تو نہ رچھُنک دوو چھمُت

نومبر ۱۹۶۵ء

موّ زور

نُیاٹ سائلس کلس پلیٹو مننگ ناج
اسے گُوڑ مُنت رچھتھ خُننگ دوہے لاج

ہُقائث روخ اسے ازنام بارلاوی
زمائث لڈمی دوہے ساماہڑ پاساوی

دوہے اُسی وڑای نہنتنگ علم ہلنگ
دوہے اُسی رُوڈی نارنجک قلم ہلنگ

زُہتھ کو ہسار صُدرس دیت اسے تار
لوا ہاوتھ ہوا اسہ کری گرفتار

چھکُ وُڑ اسہ پبہ حسین دُڑی پابساوُن
کُنر یکسان ہشتر بیتر بوربھاوُن

ج ن ۱۹۶۲ء

کِتاب

چھہ فرناوان زمینن آسمانن
بیا یاتن بِشاطن گُلستانن
سِرن تۆرُک کِتھن محرم بناوان
سو خۆش باوان جہانکہِ پیالہِ چاوان
چھہ زُلفن زٕٹھ گٲٹھ کتھ کو نکل سنبالن
تۆہر بیہ نازٕ گی بخشان خیالن

تھزر نظرن دِوان وتھ سرحدن تار
بتان نکرن غمن منز یارٕ غم خار
کتاب رٕہبر کِتاب لوس مددگار
کِتاب ونہٕ ژٕ کِتاب لوسہ آسہٕ حقدار

موج

پناہ دِتھ آؤ مَس پننِس ہُلس تَلِ

سو ہمہ رُچھ زِندگی پننِس وُلس تَل

سو ہمہ انسانیت پریتھ وَخنہ سگہ ناو

وُچھِک دوہ وَچاو کو چھہ مشر ساو للہ ناو

مسیح اوتار پیامبر پہلوان

حُکیم گاٹلی رُچھنتھ ہمہٕ زِندہ نشونان

چھہ یہ سہ موٗلس نہ مرِس دولہ رۄز نتھ

پیاپے زِندگی ہندی فوج سوزِ نتھ

عظیم عظمت رحیم رحمت قرُبچ موج

بپز شفقت پدر مروت شِہج موج

یاد تہٕ ناد

خبر یارن سٕو کتھ دوٕنی یاد آسیا؟
اما کُنہٕ زینٛہٕ کاہنہٕ فریاد آسیا؟
شمعہٕ بلہٕ آسہٕ ہرموکھس پیٚٹھ ژونگ زٕ جیٚد
ییٚنتھ پروانہٕ بلہٕ یارانہٕ لاجیوٚد
دوٕ ژھوٚلہٕ زاولہٕ شاتن ژھوٚرگاش
چھچن چھارن لجہٕ لوٚس گیوٚناش
گرد خٔتا بٕلکھ بیہ نہٕ سینا لیکھ
میہ ژٕتی ژھٔکھٕو سُہ لولک ژونگ نا لیکھ

اگہٕ کُنہٕ آسہٕ کاہنہٕ لسّ گوٚ ژھیٚتہٕ بیون یاد
شمع دوٚد دیُت زامتن پیٚو تیمن ناد

عظیم اکتوبر سوشلسٹ انقلاب

سۅ وِزِ یمہ آدمس بخشٕے عظمت
سۅ وِزِ یلہ آیہٕ ییہ پُرجوش رحمت
سُہ وِزِ یلہ آدمس تقدیر بدلیوو
سُہ یلہ نوٚو دُنیہک آغاز سپدیوو
سۅ وِزِ یلہ پُرٕ کٔنی اختیار کھوٚت نوٚو
بخت بیدار یلہ محنت کشن گوٚو
موٚر زورہ تخت لوٚب ییہ تاجدارِ ی
جہانس منز سپدیوو دور جاری
سُہ دور یس دور کیا ناگ ئتہ گٔنزرک
چھُ یس نوٚو دورِ انصافک ئتہ امنک

ووٗزُل پرٕلوٚ

شُمالس منز ہپارِ ہوٚ تہٕ مغربس تام
صُبح فوٚل نوٚو شفق ہیوٚو مشرقس تام
ووٗدی انتہایہ زَن اَچھ آرٕ کینہٕ کھوٚت

جہانس پیٚٹھ ہمیٚک پرٕکاش سوٚت سوٚت
زمین پیٚٹھ لیوٚو زمانکہ رنگ بدل گوٚو
شہنشاہی نظام ہُکھ کیچھ پھیٚر پیوٚو
وُچھتھ کم بخت سنز قیمت نہ ووٚن لیوٚو
جبیٚنس آمٕس پیٚہ نوٗر برٕنہ لیوٚو
ووٚزُل پرٕلوٚ ہمیٚک پیوٚو آسمانس
مُنزِل ہاوان چھُلُس وُنہ کاروانس

زِندگی رُوزِن سلامت

سلام شُیرِ زٕ سی یُس زِندٕہ آسان
چھِیس نٕش زِندگی زن زِندٕہ یاران
ضمیر، ایمان ہٕعقل یُس آسہِ غارت
چھُ تس نٕش زِندگی ہٕشرُک علامت
یمِس کیا مودٕمت یُس آسہِ زِندٕے
شبس ناچ پرُن یُدرٕ ے چھُ زِندٕے
چھِ کیٛتاہ زِندٕہ آسِتھ مودٕ رِژٕ آسان
تیارِ کیٛنٕہ زن چھِ مودٕکۍ ڈھیر باسان
مزارن مغفرت آسِن سلامت
سلامت زِندگی رُوزِن سلامت

(نومبر ۱۹۶۸)

سفر تہٕ اضطراب

وٕنۍ بیٚنہٕ ڈالہٕ یاران تلیٚتھ پیوٚو
رُکتھ ییلہٕ کاروان مشر بٹوتے گوٚو
نہ رُود یس زٕ ہن نہ گوٚو ٹھہراو آبس
دٕہی یتھ زٕ ہیٚنۍ مزر ووٚتھ اضطرابس
جنوٗن بے تاب گوٚو سیماب صبرس
کناڑن بیلہٕ راتٕ کڑ بیاران صُبحس
صُبح فٔل ترأی اسی یا شاکرٕ کتھ تام
نہٕ خوٚشی نالہ وآتھ ووت اسہٕ شام

چھُ ووٚنۍ حالس زُرن بالس پگاہ تام
خدا دِیو لوزہٕ بیٚہ دوٚر روزہٕ لوٚتنام

ستمبر ۱۹۶۶

منزل تہ کاروان

کھُسنہٕ یمہٕ بالہٕ ہُم تلیشنا آلی پیٹھ پایہٕ کھنہٕ
وُسنہٕ لوٚن غارٕ نک کھنٛو دشان کھنا یہٕ کھنہٕ
چکنہٕ بیٹھ مرگہٕ یمہٕ شٲرانہٕ نیٖبر کٔنہٕ
بچھنہٕ یمہٕ واوٕہ یمہٕ طوفانہٕ نیٖبر کٔنہٕ
دچھُن کُن ویرناگ شا بادٕ گوٚو پریشک
کھوٚری کُن ناپہٕ واو گونہٕ ہوٚتی ہیٚنگ دیشک
ہیٚپارٕ وُچھ دوٗرہٕ آکاشہٕ لوٚر چمکان
ووٚزُل پیٚٹھ تُو بیہوان زن شفق ترٲوان
یگاہ واتُن چھُ اوٚت ۂکھی کاروانس
منزل پیٚٹھ باوُن تہٕ چھاوُن لوٚر پانس

ڈاکٹر اُدِھیکاری

نفس، ہاوس، طمع، امارہ ہوکن
ٹھُوئکِنھ! پالنِ بہنھ مستانہ لیوکن
خوُدی نِش بے خبر لے خو دئیدِی نَشِش
رُٹھنھ مُنزِل ملشگا سر بلدی نَشِش
بِلنی عظمت بِلنی وحدت کرِہ تہ گمو
رُلِنھ کُلُ وحدتِش اندر گِرِتہ ھنھ گُم
صُدرِ عِلمک غُلوصُک عینِ تفسیر
لَک سیرت کمائیچ زِئیدہ تصویر
عظیم رُہبر عظیم الشان زماُنک
اُدِھیکاری یہ سُقراط ہندستانُک

(نومبر ۱۹۶۸ء)

تاج محل

تہٕ کیا یارو سٕنٛ چھیٚ اَکھ خیالس
یہ کٔمۍ سُند عشق دٲرِو بیٚیہ کمالس
کُکن ہندِ خُونہٕ کٔمۍ رٔو نکمُت چھُ محبّت
پلُن ہاوِ کھ بنأوِ کھ یِتھہ عمارت
وٕتِس کاریگری ہٕندِس کمالس
فنَس اکھ زاوِلس نوٗنٛک خیالس
چھ یتھ منز عقلہ ہُنر عظمت نُمایان
بجر انسانہٕ سُند انسانہٕ سُنز شان
یِژھی معشوقہٕ سُندہ حُسنچ چھُ شُہرت
تِژھی لٔیِژ چھ فنکأری تہٕ عظمت

(جنوری ۱۹۶۸ء)

تارکن تہٕ چھُ انتظار

ونان اوس تارکن کُن نارٕکھا اکھ
یگاہ یوٗت وانہٕ لوٗلو ونہٕ ناوُکھا اکھ
پیمبر عقلہ ہُند عشقُک مسافر
گِرفتہ سیرٕ لیس چھ وۅنی ہمہ شش پہر سیر
شُہ وُنی یاہ ذول بس انسان فرشتاک
چھُ سپدان ذول وۅنی مہان عرشک
ہیو وۅنی اُسی تہٕ لوٗکلی زُول زالو
پلہِن انسانہٕ پندرِن وَتھ سنبالو
دِلو مشعلہٕ ہلمنہ وۅنی اُسی تہٕ پیاروس
مُبارک مرحبا ہاٹتھ برپو شٹھہ بیٚژوس

(جنوری ۱۹۶۸)

عشقُک امتحان

خوٗشی چھم باوِلس سُتی خودی چھم
کمالس ووت زن اولادِ آدم

عشق النساہ سُند ظاہر جوان گوٚو
نہ عشقس یادِ شوقُک امتحان پیوٚو

نوٚے دِلوہ زوٗنہ کُنِ پروازٕ سپدلوہ
بلبس بیٹھ وانہ گُلک آغاز سپدلوہ

زبانِ پوٚرِی ووچھتھ آو شینہس تار
مسافر شینہُک گو ڈُتنیک ولاوہ

گرِژ نیرہ آوہ مس عالم چھِ وارا
سرِژ عشقس چھ لوٚگی ژُنی یا نہ شیٖنی یا

یوری گگارن (مئی ۱۹۶۱ء)

اکھ داستان

یہ چھُس اَکھ داستان سربستہٕ اکھ راز
کُنہ یا اکھ ڈٔلیتھ اناپہٕ سُند مارٕ
دلیلا زِنیتھ چھُپہٕ ییتھ عمر نیتھ یا آند
یِچھ ییتھ منٛز ساسہٕ بٔدی افسانہٕ سربند
سمندرٕ یُتہٕ ہیو کھان اُکسی زمس منٛز
گرٛھان کُل کائنات یُتہٕ وِرہ گمُس منٛز
ثنائیتہٕ ساسہٕ بٔدی عقلے تہٕ ژُڑی یا
گرٛھان، حاصل یِوان اَلحق اَنا
"اَنا" اکھ داستان سربستہٕ اکھ راز
یِچھ ییتھ رازس اندر کُل وحدتُک ساز

ڈاکٹر زین العابدین احمد

جوان ہمت، جوان غیرت، جوان دل
جوان مردا چھُہ مردا، مردِ کامل
ووٗنی اولوالعزم ۔ اکھ دِلبو قامت
خُدا لوٗزِن دمہٕ روزِن سلامت
چھُہ اکھ جرنیل امیہ کہ کاروانُک
پریزِل وُن نارکھالوِ ہندُستانُک
بسُد غیرت تہٕ چھِنہ غیرت لوان چھُم
سُہ نَے ڈیلِشَن رَہنس حیرت لوان چھُم
چھُہ صحبت ڈاکٹر صابنۍ غنیمت
تمِس شفقت تہٕ محبت غنیمت

(اکتوبر ۱۹۶۷ء)

دلشاد - اکھ جانہٕ مرگ شاعر

شاعرٕچ باپتھ کھسنہٕ ووٚنۍ جوآنی
لہریوو وۄنۍ تہٕ بیہ ژٕلہ پۄنۍ روآنی
حسین آغازٕ اکھ ژوو کتھ وُن خیالا
گُلا فولہٕ وُن نہٕ قُدمله ہمٔژ مثالا
أدی سطرٕ الیکھتھ لیو سہ آس ہوکھنے
قلم میلا برکھ بیتھ روٗدٕ لیکھنے
وچھس مٔژ روٗدی بیتھ امارہ باقی
زمانس ہاوٕنے ۱۷ ساله باقی

پمٕس پلیٔہ جانہٕ مرگی ہُنٛد لفظ یا نہٕ
ہمس گرتھ یاد پیوٚن نمہٕ وختہٕ دلشاد

شال تہٕ کوکُر

دٕپان اَکہِ گامہٕ کٕنہِ شالا پکان اوس
دُچھن وَتہِ پیٹھہ ووہ زُل کوکرا انچھان اوس
دوٗلیٚس شالن کوکرہ یارہ وکھتا بُوزنہ
دِوان چُھکھ بانگ کوتانا جیمُ لِوان سوزنہ
"کوکو کوٗنٛ زن ہُٹس چالس ونان سانہ
رِوان چُھکھ زِیٹھ بانگا میٹھہ آوانہ
بہ لوزنہ کتھ خوش گژھہ ھنتھہ دِژہ بانگ کوکرن
دِژس رٲگتھ ساٹس تھپ شیوسہ شالن
اُنتھ غارتہ ژتھ ہُلی بانگہٕ دیاوکتھ
کھوان کوکرن چھِ شال احمق بناوکتھ

وآدیِ سینا

بُہتُد چَم خَم وُچھتھ کھوژان زمین اُس
یمن قدمَن وُچھتھ لرزان زمین اُس

یِمنَ قدمَن پٕہ دِہ تٕ ظاہر سُہ رفتار
نہ رفتارَن اندر باقی سُہ گفتار

تورے تتھ غارَنس ییہِ امتحان آو
یَتھ شیطان سُہ اسرائیل نوٗن دراو

کرِتھ گانگل پیٹھ کن ہاپرٕ تآرِتھ
کتھون آ دانہٕ پٹھ لوٚٹ کھاپرٕ تاوتھ

شرط پتھ وآدیٔ سینا چھُ باقی
کرُن تتھ غارس حاصل چھُ باقی

(ستمبر ۱۹۶۸ء)

محنت

حسبن خابن ہنان تاثیر محنت
چھ بدلاوان گاٹڑری تقدیر محنت
ژٹھہ سنگلاخ کٔمۍ وآران بیابان
کران آباد محنت کٔمۍ گلستان

حقیقژ ہنز عمل ہاوان خیالن
چھ زلفن زٹھ گنڈتھ حُسنس سنبالن
حسن یمہ دُنیہک سوُری مکمل
چھُ لبن السانہ سندے محنژک پھل

کران میٹھ سون تہ نارس لوٗر محنت
چھ محنت حرکتٕ برکت تہ رحمت

یوری گگارن

عشق چھو کھو لدسُپد گوٹو شوق دم پھوٹھ
عقل شرمندہ گیئہ صبرن پلوٹ ژُ ڈ
لئیتھ اکھ بے بہا تُدوانہ زن دود
شُرمئی گو ڈہ باگیہ بشنئے آکاش ازمود
شُرمئی گو دُہ فاش کرئی بیمہ شُنئے پھلو راز
شُرلبُش بیمہ دُفی بیہک گو ڈُنیک خلاباز
وُسنھ زن پوشہ گُل ہتھ پیٹھو شُربُلبُل
بہار دُ چھنے دیاں ازگوتہ شُربرہ گُل
شُنیک پا غامبر یوری گگارن
خلاباز نامور یوری گگارن
(ستمبر ۱۹۶۷ء)

محبتُک میُہراج

سوٗ وِزٕ یُلہٕ عشق حُسنس جلوٕ ہاوان
سوٗ وِزٕ یُلہٕ حُسن عشقس لۄش لبان پان
عشق حُسنس، حُسن عشقس چھ ہیلان
ژٕلِتھ دوٗگ ہیٛشار دۄن یکسان سپدان
گرٕ ہتھ دِی دۄس یُلہٕ نۄرس ہران پوش
پوان زن رحمتُک دٔری یاو برجوش
لِیُتھ منزلِ عرُوجس لوٗل واتان
سوٗ وِزٕ یُلہٕ محبتُک میُہراج سپدان
مشان یمہٕ وِزٕ چھ مافیہا تہٕ خُدی با
فدا نتھ ساسہ بدٕی جنّت تہٕ عقبےٰ

جولائی ۱۹۶۲

پَنُن گام

ژُلِتھ بُلی کیازِ آس ترٲوِتھ پَنُن گام
یہ یَتھ شہرس اندر ہیتھ آش کھ سہٕ تام
دِ پیوم کِڈہ شہرِ یتھ ووشلا تہٕ واشا
دِلا بہلاوِہ ہا وُچھہ ہا تماشا
مگر یُتیہِ ہا یتھ یِتھس شہرس اندر یِتھ
دِلی روُدُم یتیک ولوِہ ہارٕڈ بلشتھ
یہ بُمہِ شہُرک حسُن حسنچ نزاکت
کھٹِتھ یتھ تل چھ تُچھن ہشر غلاظت
وُچھتھ ہم رنگ یِنکی روداد انجام
دِ یان چھُس کٔرہ وُچھن یِیہ سُی پَنُن گام

پۄن آی تہ پیٹھٕ ترای

یِلہٕ نادانٕہ ہرونک سازٕگی سیٖنز
زمانکہٕ رنگ ژہٕ وُچھتھ آسہٕ کیٖنز
دُنیتھ بینہٕ رنگہٕ فنڈ کاہہ بنگہٕ چاوِی
یِلہٕ عظمت پلنٕز وحدت ژہٕ راوِی
بخشنٔے قوٕدرتن حُسنُچ امارت
ژہٕ آمُت باگہٕ چھُے ڈیکہٕ لانہٕ جنت
خبردار بتھنہٕ کاہہ ہُلہٕ مام لاگتھ
یِلہٕ اکھ منزہٕ بنی سوہ واج زاگتھ
خوٗدادی نے ومبرٕ وری نے پۄن آی
لگے تھوٗرٕ زہن رچھتھ پیٹھٕ ازلی ترای

براده ته بختیار

چھ ازلے آدمس آزاد آدل
عمل هاوان چھ یُس تهندېن براډن
یہ ازلے باگ الناسں چھ عظمت
براډن بختیارک حق وراثت
یہ حق فطری چھ الناسں ییٛن حق
یہ حق قومن ته ییه ملکن یئیٛن حق
براډن بختیارک حق اگر روو
بجر قومک ته تهذیبک ته موه که لیوو
براډن بختیارک حق مبارک
دو هے پوشن دو هے آسِن مبارک

کاشِرستان

ژٕرِم معآفی مِہ گوٚژھ بٔلی یِہ لیۆنت کِیاتام
یِہ زانان اوسِہ سٔنِتھ ظٲہِر ژٕہ کُستام
ژٕہ بلتس بیوم حل ژٕہ کُس چھُکھ کیاژٕہ چھُے ناو
یِہ زانِتھ تیٚلی ژٕہ بُلیہ گُش ہیٚر زایاو
خبرِیتہٕ چھم ژٕہ چھُکھ کمہِ خانہٕ واوُک
دوہے حقدار لیُش اوس زِندہٕ باوُک
ژٕہ "آزاد" ناو چھُے "کاشُر" ژٕہ چھےٚ کرام
کنن چھُوم نِی گومُت تیٚلی یِہ لوٚنُھ کرِتام
چھُھ گاسس ناو نہندس کأشِرستان
اچھن تل چھم سو نمہِ گامچ حسین شان

(ستمبر ۱۹۶۲)

مونڈس

سو ورڈیلہ قسمتس منحوس گوٗو مہ کھ
کریہین لڳ ژونہ حیہ خو ٹوٹیہ پیٹہ وو کھ
ڈُبکک ڈبلہ مو خشتہ ہارس بنیہ گھڈمٹرِ کھ
تھرا ظالِم اکھو زن کھاو پُٹرِ کھ
غضب گوٗو یاو لش زن ظاوناپیوٗو
ازل ژھیتہ گوٗو گُدڑمی نڈسا کلڈن بیئہ
بیتمن ہشر دِش گیئہ خانداٹس
مُنزل تُورِیو نظر ڈِج کاروانس
حو دا بُوزُن مِن ووڤی بلم
ازل بیم ژونہ حیہ خو لوٹہ قیم

التوبہ ٦٢

ٹھاف ٹھاف دِتھ

اُکِتھ لو چھ بُلبہٕ شُرِس بڈ آسہٕ تانگان
سُہ زَن گرِتھ ماجہِ نِش موہہ دام ژھاران
بِتَس کیا موج ہیکہ اسہٕ کو چھ ڈاہہ لِتھ
تھرِس زَن تام حالس تھاف ٹھاف دِتھ
ژِلتھ تھوٗد لو چھ ہُنِس کو چھ ہُنُر ژٹھتھ تام
گرتھ میٹھ کھاو یس حالس شونگُن تام
ژھری شُرپات پرِنگ دِتھ کھو کرِ پیاری تارِ کھتھ
کرتھ ہیو تھونگس زَن زورہٕ ساو کھتھ
یہ شونگت ووُنی مگر بشونگی ہنی یہ لوٗریا
ژھری گمِش گمن گومن ہیو ہیو یہ لوریا

(نومبر ۱۹۶۲ء)

گیری ناو

یہ وریہ وۄڈ ناو خطرس منز چھ لۄٹھر
چھ گرداین یہ پالس سیتی وۄجھتر
پکان ہوکن گرابوکن یہ بیران
پکتھ یپہ ہنہ کن بیہ پتھ کن چھ فیران
اسہ دہ شونۍ ممت یلہ ہم زٕٹھ چھس
لمان ہُم ہورکن لوٕ م بورکن چھس
مقالش منز چھ ہیٹھ آہت بہ شۄری ناو
ڈباون گوژھنہ اتھ وہ تھۄکن گُڈر واو
چھُتا کانہہ تاقت واو اتھ ناوہ وریہ تار
گُڈتھ گرد ایہ منزہ لاگہس بٕہس پار

نومبر ۱۹۶۲

ٹٕلہ وأجۍ ڈانٛڈ

وُمیر ژآٹۍ ییکان ٹٕلہ وآجۍ والِس
ڈُکتھ وارا اُتھکتھ رُوٗدُکھ ژٕہ گالَس

کرت وارا سفر رُوٗدُکھ ژٕہ تٕتۍ کھتی
پکُن اژِہ ستھ گوڑۍ بایہ ہمتُت تٕہ ییتۍ تھٔتی

ژھوٚرۍ اُژۍ ترٕ یہ گوٚو بُلی گیوٗرِہ لارُن
گژھُن کیٚتۍ اکوٗت کرِ بیچہِ پوٗرۍ سارُن

ژِہ ماننہٕ زاہتھی آسی کھیٚمتۍ گنڈ
مُلی اتھ کُنِچ پھلِس انڈۍ اُنڈۍ کرِتھ گنڈ
ییژھ بیٚھی کیٚت یامِس گیہ چاپۍ ہیٚش یاش
پمن لوٚو گاشِ ژٕ بارن کھوٚک اُچھن گاش

عقل تہٕ چھ اکھ عذاب

یہٕ چھہ ہم معصوٗم تلیٚتھی تیٚیتھی لوٗڈٕ تہٕ زبی یار
ہُتد غارت میہ تیتہٕ لاوان چھُہ یار
ہلیسٕ گا پا کھُر تنھ معصوٗم حُسن
دیان چھُس سجادٕ کرہا میٹھی دیہہ ہلس
ولے کافر عقل چھیتہٕ زاہ یہٕ لوزان
یہٕ خارس خوٚش ہشرس مخناط روزان
عقل قہرس عذابس یوسہٕ چھیٚ کھوژان
یلاہس متھر قدم رُکی رُکی چھہ تراوان

عقل آسنٕ تہٕ گوٚو آخر عذابا
مُلکے روزُن تہٕ اوس بہتر ثوابا

وہم تہٕ حقیقت

میہ سٮ۪نٛزِ گیہِ دلہِ ہمتھ یارٕن عداوت
پتہٕ اپرٕی چھُ یم زانان حقیقت
ہہ مانان بس صرف پانس چھُ لقمان
یہ زانان سارٕنی احمق تہٕ ناوان
اَدٕ یتہٕ ہٮ۪ترہ نظرہ منز سورُی چھُ فانی
اَدٕ یمہ کہ لان چھیٚہ زاہ زندگانی
لۆ من ازلٕک پرٕنہ یا سان پتہٕ وین
ہمُن یا سان چھُ لگہ ساری چھِ بیدین
چھہ ساری وہمہ یم افسانہ باطل
حقیقت کیا چھہ؟ لوٚت وانُن چھُ مشکل

(ستمبر ۱۹۶۵ء)

شاعری منز جدیدیت

تٔہسیر یتھ ناپید لیتہ نیرکھ ہنا دوٗر
گرٕ ہتھ تہٕ ہتہ بلیٔ وٕ ستھ یکدم یِتھ سٕر
تِلِتھی گوٚو نیرِ کا شہراد کیچھ ریشتھ
جنجالن لیس نہٕ ہیکہ نیٖرِ وانہٕ پھیشتھ
کرٕ نتھ تخریب فطرت نخ رلوایتھ
کرٕ ل کرٕ یتھ نہٕ تکنے بلی حقیقتھ
کتابن ہندی ورق یتھ کتہ بیا کرٕ ہو
بلتھ شاعر یتھ لوٗستی پلوٗتلی گرٕ ہو
لوٗہر بنہٕ کیتھ ، سوٚلیس انہٕ برا لبی کھر
بہ گو گاٹل یِلتھ لاگس ہرل شُر

(نومبر ۱۹۶۸)

ڈاکٹر ہوچی من

خضر صورت بزرگا دلبر قامت
ارسطو خصائل فرہاد ہمت
خیالن عقل بلندی نوی جا میہ آگنہ
نظر بازا چھُ وَتہ بلیٚتھ نیای آگنہ
نقش کیٚنتھ ہیٚتھ چھُ علمک زونگ درامُت
خبر ہیٚتھ کاروانس برلو نظہ آمُت
چھُ صُدرس منتر جہازن تاریاوان
گگرٕ وٕتھ مُشتہ لوہ سیر یاد یاوان
عظیم الشان عظیم رہبر زمانک
یہ ہوچی من چھُ پاعیم غمخور زمانک

گانگل - چیپک سلواک سیاسی بُحران

ئلہِ تھ لوٗزہ شنکلہ بیب اِبلیس آیوٗو
گھرس ایمانہٕ کس زن ژوٗرہ ژالیوٗو
ہیٚژون ژھوٚرِتھ ژھۄنٛ درٕہ دُن پزاگ گاش
کرِتھ گانگل ہیٚژون لولس کرُن ناش
اگرنَے فوج اہنٛکی واتہٕ ناتَن جل
کرَے پِہ تتہٕ لوٗر ابلیس بہٕ گانگل
و لیکن زاگ ہیتھ تتَے کٔھی سُہ کتہِ نام
گٔھتھ شیطان چھُہ وُنہٕ ژاگان کتھ نام
پگاہ ما تیٚرہ لوٗن بیب لاگِہ چانگل
بہ سانگل سامراج کرِہ وارہ گانگل

(ستمبر ۱۹۶۸ء)

سلام ـ اِنسانہ پندِس بجرس

سلام لے آدمِ خاکی سلامت
مبارک چھُی ژِہ وُزنک زُوبہ تامت
یِنُن عمارت یِنُن جبروُت ہاوِتھ
ژِ یہ نامُمکِن کِتھُ کِتھ ممکن بناوِتھ
حقیقت کیا چھہ؟ وونی ژِہ رازِ گیٔ فاش
وُنِتھ افسانہ پیٔی گوو بآطِلس تاش
اپُزی لوہ ہتاش کھوت کھری کھوت کہ بیارِ زی وُسی پیٔیہ
عقل گیہ سو رہ خرد بیعقل خجِل گیہ
سرِ ژُ وُنہ چھی ژِہ لوُ ژُنی یانہ شنی پیا
پیرِژ وُنہ عقلہ بیہ لا حول واللہ

مرزا غالب

مِرزٕ غالب گژھتھ اکھ ہتھ وٕری پوٚر
بیوٚتٕ تتھ فِکرِ تمیٚ یِشتر بییہ ہُرُن نوٚر
فِکرِ لوٚ سہ غالبس غالب ہمٚژ آس
سُلے یمیٚ شیٚر نظر پیٚرس پیٚمژ آس
یِلو یارو دِلو تتھ فِکرِ لس داد
کران اکھ عالمایس غالبن یاد
مران چھِنہٕ زاہ مرکھ یِم زِندٕ آسن
مِرزٕ غالب چھُ زن وُنہٕ زِندٕ آسن
سُلیس اوس زِندٕ ژوٚہ پرنام غالب
مِرزٕ ووٚنی سُی چھُ بیکو نام غالب

اَکھ وۄزُل شام

یہ کس وِزٕ؟ زیرِ شیطان زیرہ پاٹھ
ہ تِمبرِ ہِشؠ ترآو شورس بے خبر پاٹھ
ہمَتس حسرت چھُ ہِشؠ یُتھ فتیٚہ ژُرٕ لوٚو
وَلس دِتھ نارٕ خوش ہِشؠ مَن پنُن کھوٚد
وُتَل وُژھ دوہ ہلہ دُپہرس بنیو شام
سُپدان رلتس ستہ دایہ لیلام
ژھُنکھ توٚلچھ مجاہد ہارِ ناوِ کھ
ژُوانکو یار وارَس کھارِ ناوِ کھ
یہ خوٚبُت اندوٚشیا گوٚو وۄزُل شام
غلط آغاز کُنی اکھ غلط انجام

کنیز فاطمہ — اکھ پاکستانی کوٗر

چھ زمنس زن جھاکنی رآتھ آمژ
گُصرے سَکھر کھ چھ زن کوٚت تام درامژ
نگرٕ، ترکہ رِ کھ جبینس گیتھ کھاے یہ کھق
خشمگینٕ دوٚن کمانن گوٚن چارِ کھ
خیالن چھُس مُشکُ متہ انقلابُک
کلامن رنگ جوٚلوتک اِضطرابک
خترٕ، تشددٕ، تشرٕ، نیزٕہ، بغاوت
تلاطمُ، شورہ، شرٕ، برپا قیامت
بغاوژ، شورش، ہشر مست آغارہ
چھ پاکستانی کورا سرو طلاتہ

(نومبر ۱۹۶۸ء)

زٕ تارکھ - مخدوم تہٕ امرشیک

بہ محفل ہیتھ اندر بیٹھ کینہہ ہمی زٕ
لُکن ہٕنز نظرہ تل روزان چھ یم نئی
ھُ شاعر حیدرآبادُک جہاں بین

ونان یس تاو آسی مخدوم محی الدین
بیٚ موسیقار ییُس آسُن لکوا اوس
زِہاک تان سین ورنک دوا اوس
زٕ وزٕ وُنی زٕ آگی زھیُوی وزٕ وزی تو یٕ سات
زٕ تارکہ لوسی یکجا زٕ شہباز
کہے گا کون اب مل کے چلو پھر
چلو بھائی چلو مل کے چلو پھر

لوچھ ہٲنٛز سیٚمنٛز

ہُمیأری ہاہہِ بالہِ بیٚٹھی وُرژھ ژہاپہ ماران
گریزانٛ الکھ سیٚمنٛیا زَن نارہ ژایان
چھوے ہٕنٛز چھیٚنٛدرے ہٕنٛز زَن ہنٛے ہٕنٛز
لوچھے ہٕنٛز کچھُنہِ مدہوشی لٚس یہِ آمٕژ
وُچھنہٕ مدہوٗس چھُلیٚ کُن کھُوٗتکہ ماران
کران کیٚنہ شاوہ بیچُنک چارہٕ ژھاران
ہیٚنٛھن ماژان یِگاہ مدہوٗس تہٕ سیٚمنٕز آیہٕ
لَتہٕ تَل گَژھتھ ہیٚنہِ بیٚژ لوچھ ہٕنٛزِ یہ سیمنٕز
وُژےٚ ہٕنٛز پاہٕنہ وانٛو دوٗن خانہٕ دارن
چھہ کَن کھوران وَنہ کیٚن جانہٕ وارن

انسانہ سُند ازلی دین

کُنُی اوس ازلہ انسانس پنُن دین
دلس منز اوس یُلہِ انسان بسلین
نہ آسی نوم فرقہٕ ہُم مذہبٕچ یمہ زآرتہ
گمتی حصہ بیوٚلن پیتمتی یم ناو بُترآرتہ
کُنی آدم کُنی تتھ اوس عالم
لمس سیتی مارتہ ، مارس سیتی اوس غم
بیچہ ساری دلو یم قیتی تہٕ ساوو
کُنیر پیر یاوہ تہٕ دِی دوگُہ نیار تراوہ
کُنیرُش اوس انسانس پنُن دین
سہ ازلی فطرتُک مذہب تہٕ آین

دسمبر ۱۹۴۰ء

بغاوت

بغاوت زنده مردن جي سياست
بغاوت زنده قومن جي علامت
بغاوت زندگي جي زنده خصلت
بغاوت عمل ۽ تدبيرن ڏوان کهه
بغاوت انقلابڪ زنده آئين
بغاوت انقلابي عمل جو سند ۽ دين
بغاوت بنجهه بنجهس ظلمس بغاوت
بغاوت جهيم کهه ڪي جيرس بغاوت
بغاوت ماده ٻيه آزم بغاوت
بغاوت انقلاب ٻيهم بغاوت

ہوکھ ولسَ مشر

ہوکھ ولسِ مشر
ہوکھ گلئسِ ہلسِ ولسَ مشر
ثاقلسَ ئیتہِ مراکھ لیئےُ
زان مُسافرِ لیش اندر
آدمن ییتہِ ڈاف تراَو
ووشلا کاڑلوو واشاکلڈلوو
ماَنرڈہ بلوی فہلے ریہ تام
بلس تہ سِتھہ ییتہ آی ہُم
گاَنٹہ گرہ ہ یاثراَکی کاو
ہیوت مرڈن پلیٹھی کنو یموَ
کاروانس گیوڑ تل
دوہلہ ہیوت شالوَ و نگن
راہ ہوہو ہیوت سمن
مشک ہیتھ نزدیکھ ین

٥

وُہی ہمُس وَتِہ ژھبی مِتِس
مِتدرہ پیٹمی لِش تھکی مِتِس
آدمَس ماکھین ژِ ندرے

ہو کھ ولش منثر اکٹھ گیت

٥

اُکھی ولش منثر اُزی کِہ یِہ یو ٹھ
کیٹرہ لٹِہ یِتھو کاروان
یم کھگوَ ژُورَو لٹاوِی
راکِمَس اَکھر مارہ تاوی
یِنھ گوا چھیکیر نھ ژِہ یور

ہمُ کیہ ہمُ اِنسان کر یشر

کُس وَنہٕ واوس

یہ چھُ آمُت زلن کرہٕہٕ ساس ژُہٹھ
ہُہ چھُ تھوٗکمُت بیوٚٹھ واماہہ دُہٹھ

یہ چھُ کھوٚرَن تہٕ اتھن کنُدڑیٖ کڈان
ہُہ چھُ مَتہٕ پاٹھی کنٹھ نام ڈیٖپہ دِوان
دٔوٚتی کیا بنِہ کُس وَنہٕ واوس شیچھ

یہ چھُ آکھِتھ ماکھِتھ تسبیح ہلتھ
دِہ یہ کنتھ وِل بیٚچ سہٕنزہ زِ یہ ہُند کھیٚتھ

ہم زُڈی متہٕ چھہ گگرہ کی لہوہ لاین
لو ہم دُلی متہٕ چھہ نفکی سہالاین
دٔوٚتی کیا بنِہ کُس وَنہٕ واوس شیچھ

مبہ چھُ دۄر پکُن وُنہِ اوٚت تامت
لگہِ وِحتا ہن وُنہِ لوٚت تامُت
گوٚڑھ واو ووُ نقُن دلوٕ ووہ نتھہٕ ہن ییم
اِدہ مشرِلس کوٚن ماپکہ ہت ییم
ییہ بَل رنیہ شہچھکُس وَنہِ واتِن
گوٚڑھ واو گگہ متہ سونُنک یُن
ہیہ پوٚش ہیہ وُنہ ناوِ کھ نٔبُن
آرہ گرہ ہرہ ہن تہ وَنہ ہن سونتکی سار
لوٚہ لیبہ لوٚو یا ہتا گگتہ ھہ آمانہ
ییہ بَل ا رنیہ شہچھکُس وَنہ زاوس

سامراجہ ژل نٔبر

ترام خوٚرہ مکرٕ موہنہ سامراجہ اُچھو ہُشار
ہُشار اُچھو تہٕ کر نظر
تہٕ سامراجہ ژل نٔبر
ہیارِ تہٕ چھِ بیارِ وُچھِ ژٕ یارِ کیٛنہٕ چھِ شوٚرِ شر
ہُشار اُچھو تہٕ کر نظر
تیٛار چھِ رُشیا، بیدار افریقا تہٕ ایشیا
ویتنام تہٕ کوریا
مصر، یمن تہٕ سیریا
چھُ چین، انڈونیشیا خوفناک تہٕ پُر خطر
ہُشار اُچھو تہٕ کر نظر
تہٕ سامراجہ ژل نٔبر

عوامِ ہندٕ پاکٕچ تمام ژٕ بہ برخلاف جھی
پٹھان، عرب تہٕ فارسی
مشرقی تہٕ مغربی
عراقی، تُرک تہٕ فرانسوی وہ تھان چھہٕ ہُول گنڈان کمر
ہزار اُچھو تہٕ کرنٕ نظر
تہٕ ساماجہ ژٕل نیبر
ملُن یہ سُور ساس اُزی ہلتھ ژلُن چھُ چارٕ جیون
رتہٕ نٕ ژلُن چھُ چارٕ جیون
اپن اپن چھُ نارٕ سون
تران چھُ وارٕ تارٕ سون ہُہ کاروانٕ کرانٕ سفر
ہزار اُچھو تہٕ کرنٕ نظر
ژٕ ساماجہ ژٕل نیبر
(فروری سنہ ۱۹۶۲ء)

پتھ سفرس منز

(۱)

وو کتھ برونٛہہ کُن پکھ گوڈ پکنی جان
ٹھاکھ دِیہ پکھ تہٕ پالش ژیہ گژھی
تَم کاڑہ پکھ ساکھا تہٕ ورخ چھنی کم
پکھا دو کتھ پکُن گوڈ زنانگی تھند دُستوبہ
وو کتھ اگر وُ کتھ وُچھو وُچھو پکھ
لوٗت تراو قدم سوٗت ہوش سنبھال
جِھس ڈنجہ کتھو چھہ بیہ راوی دھیان
اُچھو ہٕر کتھ پتھ کُن برونٛہہ کُن وُچھ
پر بیٹھ طرفس کُن نشی نظرا تراو
اده سونچتھ وَن بیہ اَسی کوٗتا وآتی
یہ چھِ کِر لوٗکھ سفر پتھ سفرس منز

(۲)

یوٗت کتھ مرگہ پکتھ پتھ ما دلس
پتھ سفرس منز اسی بیہ لوٗت واتی
یتہ شورہ چھ دکتر کتھ گلزارن

یُتہٕ کنٛڈی چھ وُوی ہتھ سبزارن
کرِ یدہٕ زالوَ وٕتن یُتہٕ وُلی ہتھ نال
وُچھ بریو ہنٛز کنٛ وُچھتھ وَتھ سوٗت سوٗت پکھ
ییٚنہٕ لوٗزٕک پدوٗن پٔژہ پارہ گژھی
پاٚ ڈٕ جامن یِنہٕ دامنہٕ تہٕ ژھیٚنی
کنٛڈی زالن تل وُچھ گلشن سرپھ
ہلو کھ ورمنش منز ہم رپچی فیران
ییٚنہٕ ژھیٚنی تنہٕ ہیم رپچی تہٕ سرپھ
ہیہ پلنس نہٕ ہر ییٚنہٕ برٕنی
وُچھ وَتہٕ کنٛ ییہ حبس ہوش سنبھال
مارہ واتل چھ ہلو کھ لٔکلی گنٛدرس منز
وُنہٕ پیاران مارنہٕ وَتہٕ گرِ اکن
یُتہٕ تہٕ زٔرو ژھٕلو ٹکھ زٔرہ لٹ آوی
کار واتن سیتی نیکہ نار گنٛڈ کھ
ییٚمہٕ مرگہٕ چھ کھیٚنی ییتہٕ کم گم شیر
یہ چھ کرِ لو ٹھ سفر ییتھ سفرس منز

(٥٤)

یہ چھُ سُی پڑاو یتھ سفرس منز
یتہ بارو چھ دِتی ہتی پڑی یار ریلو
یتھی وَنہ پلینٹھ بیتہ گنڈ کار چھ گمتی
یتھی وَنہ پلینٹھ عیسیٰ پھاسہ دزو کھ
یتھی وَنہ منز حسینس ہلو رکھ رکھ
یتھی وَنہ منز مارِ کھ کینژھ سرمد
یتھی وَنہ منز فرہاد مارن لوز کھ
دوکھہ کھیاو کھ تالہ لوٗنگ لایہ لوز کھ
یتھی وَنہ منز کیتیا رنہ مجلوٗن
فنکہ کھیاو کھ لیلہ نتھ مُزرآو کھ
زہر ہلال پتی سقراط چیاو کھ
یتھی وَنہ پلینٹھ لوزرم مارلت انہٰ
بیہ گستام اُزی کس منصورس
کس عشقہ ملنس مس دیکورس
دیوانس شیرس پھدورس

بیُٹھ وچھنک کلیم کارو اَنک میر
ربیہِ پیٚزرٕ ژ مشغل اہلبتھ لوٚت ووت
لوٗو آمُت مسیحا یلہٕ ژاٗرک
وَتہٕ ہاوُ کھ پگہاکہ سمسارُک
الفنا ہک پنزُک لوٗرُک روٗح

یِتہٕ موکھُ یتھ زٔل مارن تس
لوٚز وتہٕ نک رٹھ یلہِ کھارن تس
یُتر کاکُک اٗزی زُن ہورن آ سچھ
یِتھ کیا گوٗو؟ ونہ چھا زیٹھٕ قمرزاد

لوٚز لوزکھ پنزر چھُنہٕ زاہ نتہٕ مران
یٔزی یارِ نہ چھنہٕ مرُنس وایہ بران
موٗدی پاٚغامی تہٕ پاٚغام زندے روٗدی
روٗدی زِ نٔلہٕ نمے یِم زندے موٗدی
یمہِ شاپہ نہٕ مُرن چھُ وُنہ یتہٕ بہدوٗرن
یہ چھُ کمر لوٚکھ سفر یتھ سفرس منٛز

(٤)

پيه ڇڏ سڀ پڙاءُ پنڌ سفر سڀ مٿر
پيش ڪر ليو ٿُڌ ڇڏ مشڪل پنڌ دشوار
پُٺتي پر ليو نٿُڌ ووه ٺڪاڻ اُوس پاڻ آلو واو
پنڌ ڪاله آس راوان ٻنج هٿي وَ ڪَڌ
ووه هله ٻنج آسي قيران ٻنج هٿي رِجڻ
پُٺتي تصُر قدارت آسهءِ ڇهي ڙو تاڻ
نهرِ ڪهُوءِ ڪهُوي ته ٽڏي ٻڌي خيرآت رِکڌ
يَنتر خالي ڪَينهه نهم قافلو نهرو
يَنتر رِيتر کڌ هِمن ريه امنزلي
ڇهله ڇها ٻگره رگته ڏڏهيم ٻلوڻ ٻلوڻ هو ودي
ڪينهه رِنيال هِمن اُڙه پنڌ ڪنڻ ڏهه ڊي
يه ڇهُ لوڙ مگر پيته وَ ڪڌ ماڻ جهبڻ
ريه لوءِ لوءِ قافلو پڪيه وڃي رُڻودي
يئنهي وَ نه ٻلٽڻ ازلوت ريه اُسي واڻي

یُتھ زُورو گُھگو ہیلُوت ییہ تہِ سمُن
ییتہ پوٗ نتو کھورن ہیلُوت زورہ لمُن
یُتھ زِندگی تہ مولش ییہ لیچ دَب
یتہ نیرُن چھُ بچہ رتہ چھپہ رِد کھٔ
یتہ پھکٹ سنگھن چھُ ییہ پہا سہ کھسُن
یتہ کیتِن فنو چکن چھُ زُو وُنہ زِین
یُتھ لوٗتھر کنگس چھُ وُنہ ییہ تہ ہرُن
یتھ سفرس منز ییہ یتھی وتہ پلیٹھ
منصوٗرن چھ وُنہ ییہ دار وُ چھینز
وُنہ کیتِن خلیلن چھ بیتہ نار وُ چھینز
اِدہ نارس بیتہ گلزار وُ چھینز
پیزہ لوکی پیٹزی وُلوہ نار وُ چھینز
لوہ پگھکی نُوئی سمار وُ چھینز
وہ کھ کھنو پکھ ییہ ہاو پکہ پنج وکھ
ییہ چھُ کر لوٗکٹ سفر یتھ سفرس منز